

Sygn. akt VIII C 585/15

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 września 2015 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: S.S.R. Bartek Męcina

Protokolant: sekr. sąd. Dorota Piasek

po rozpoznaniu w dniu 17 września 2015 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Wierzytelności Detalicznych Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W.

przeciwko K. S.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanej K. S. na rzecz powoda (...) Wierzytelności Detalicznych Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W.:

a) kwotę 903,34 zł (dziewięćset trzy złote trzydzieści cztery grosze) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 2 sierpnia 2014 roku do dnia zapłaty oraz

b) kwotę 157,50 zł (sto pięćdziesiąt siedem złote pięćdziesiąt groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu,

1. oddala powództwo w pozostałej części,

2. nadaje wyrokowi w punkcie 1 a) rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt VIII C 585/15

UZASADNIENIE

W dniu 1 sierpnia 2014 roku powód (...) Wierzytelności Detalicznych Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą

w W., reprezentowany przez pełnomocnika będącego adwokatem, wytoczył przeciwko pozwanej K. S. w elektronicznym postępowaniu upominawczym powództwo o zapłatę kwoty 1.203,34 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 2 sierpnia 2014 roku do dnia zapłaty oraz wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 180 zł.

W uzasadnieniu powód podniósł, że dochodzona pozwem wierzytelność wynika z braku zapłaty przez pozwaną kwoty z tytułu zawartej w dniu 20 lutego 2013 roku z pierwotnym wierzycielem (...) sp. z o.o. umowy pożyczki. Na mocy przedmiotowej umowy do dyspozycji pozwanej zostały oddane środki pieniężne, które pozwana zobowiązała się zwrócić wraz z należnym oprocentowaniem, prowizjami oraz kosztami i opłatami w terminie i na zasadach określonych w umowie. Pozwana nie wywiązała się z powyższego zobowiązania.

W dniu 9 maja 2014 roku pierwotny wierzyciel zawarł z powodem umowę przelewu wierzytelności, na mocy której przejął prawa do wierzytelności wobec pozwanej z tytułu umowy pożyczki. **(pozew w e.p.u. k. 2-5)**

W dniu 9 października 2014 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie wydał w przedmiotowej sprawie postanowienie, w którym wobec stwierdzonego braku podstaw do wydania nakazu zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym, przekazał sprawę do rozpoznania tutejszemu Sądowi. **(postanowienie k. 6)**

Pozwem złożonym na urzędowym formularzu powód podtrzymał żądanie pozwu wraz z uzasadnieniem jak w pozwie złożonym w elektronicznym postępowaniu upominawczym. **(pismo procesowe powoda k. 8-9)**

Na termin rozprawy w dniu 17 września 2015 roku nikt się nie stawił: strona powodowa oraz pozwana, która nie zajęła także w sprawie żadnego stanowiska.

W sprawie zapadł wyrok zaoczny. **(protokół rozprawy k. 68)**

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 20 lutego 2013 roku pozwana K. S. zawarła z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. umowę pożyczki krótkoterminowej nr (...), na mocy której otrzymała kwotę 1.000 zł, zobowiązując się do jej zwrotu w terminie do dnia 20 lutego 2014 roku. Pozwana nie spłaciła pożyczki, na skutek czego pożyczkodawca, poza kwotą należności głównej, naliczył pozwanej odsetki karne w wysokości 300 zł, kwotę 274,10 zł tytułem kosztów naliczonych przez pierwotnego wierzyciela oraz odsetki ustawowe od kwoty należności głównej naliczone od dnia 10 maja 2014 roku do dnia wniesienia pozwu w wysokości 18,07 zł **(umowa pożyczki k. 35-39, wniosek o udzielenie pożyczki k. 34, okoliczności bezsporne)**

W dniu 9 maja 2014 roku powód (...) Wierzytelności Detalicznych Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. zawarł z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. umowę o przelew wierzytelności, m.in. wobec dłużnika K. S..

W załączniku do umowy cesji zadłużenie pozwanej zostało określone na łączną kwotę 1.185,27 zł, z czego zadłużenie z tytułu kapitału stanowiło – 611,17 zł, z tytułu odsetek karnych – 300 zł, z tytułu opłat umownych – 274,10 zł.

Pismem opatrzonym datą 28 maja 2014 roku pozwana została powiadomiona o dokonany przelew wierzytelności oraz wezwana do zapłaty kwoty 1.187,01 zł, na którą, poza kwotą 611,17 zł wskazaną w załączniku do umowy przelewu jako kapitał, składała się kwota 274,10 zł z tytułu kosztów, kwota 300 zł z tytułu odsetek karnych oraz kwota 1,74 zł z tytułu odsetek ustawowych. **(umowa przelewu wierzytelności z dn. 9.05.2014 r. k. 40-45, załącznik do umowy przelewu wierzytelności k. 47-48, zawiadomienie k. 27-29, potwierdzenie nadania przesyłki k. 31-33, okoliczności bezsporne)**

Do dnia wyrokowania pozwana nie zapłaciła kwoty dochodzonej przedmiotowym powództwem. **(okoliczność bezsporna)**

Opisany stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie znajdujących się w sprawie dokumentów, których prawidłowość i rzetelność sporządzenia nie budziła wątpliwości, nie była również kwestionowana przez strony postępowania.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jest zasadne częściowo i zasługuje na uwzględnienie w zakresie kwoty 903,34 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 2 sierpnia 2014 roku do dnia zapłaty.

W przedmiotowej sprawie Sąd wydał wyrok zaoczny, z uwagi na spełnienie przesłanek z art. 339 § 1 k.p.c. i art. 340 k.p.c. Sąd przyjął, zatem, za prawdziwe twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie i

w pismach procesowych doręczonych pozwanej przed rozprawą, uznając, że nie budzą one uzasadnionych wątpliwości i nie zostały przytoczone w celu obejścia prawa.

W przedmiotowej sprawie niesporne były zatem twierdzenia faktyczne powoda o tym, że pozwana zawarła z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. umowę pożyczki, na mocy której pierwotny wierzyciel udzielił pozwanej pożyczki w kwocie określonej w umowie, którą to kwotę wraz z określonymi w umowie kosztami pozwana zobowiązała się spłacić w terminie do dnia 20 lutego 2014 roku. Jak wynika z przeprowadzonego postępowania dowodowego, pozwana nie wywiązała się z warunków umowy, wskutek czego pierwotny wierzyciel naliczył dodatkowe opłaty w łącznej wysokości 574,10 zł, na którą złożyły się m.in. prowizje oraz opłaty windykacyjne.

Skoro zatem pozwana zaciągnęła pożyczkę i zobowiązała się do jej spłaty wraz z dodatkowymi kosztami, którego to obowiązku nie dotrzymała, powód miał prawo żądać od pozwanej zapłaty kwoty 903,34 zł, na którą składają się: niespłacony kapitał – 611,07 zł, odsetki ustawowe w łącznej wysokości 18,07 zł oraz koszty udzielenia pożyczki, w szczególności koszty prowizji, w łącznej wysokości 274,10 zł.

W tym miejscu wskazać należy, że strona powodowa naliczyła pozwanej i dochodziła w przedmiotowej sprawie także kwoty 300 zł z tytułu odsetek karnych. Jednakże wskazana opłata została zastrzeżona w zawartej przez strony umowie pożyczki, jako opłata windykacyjna, która miała być naliczana w przypadku opóźnienia spłaty zobowiązania przez okres 60 dni w kwocie 5 zł za każdy dzień opóźnienia. Tym samym w ocenie Sądu nie stanowi ona w istocie odsetek karnych, lecz jest opłatą windykacyjną naliczoną według § 5 pkt 5.1 c. Umowa pożyczki przewidywała zatem dodatkową opłatę (oprócz pozostałych kosztów) za nieterminową spłatę pożyczki, której wysokość była przy tym z góry określona.

Zgodnie z treścią przepisu art. 353¹ k.c., strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Cytowany przepis jednoznacznie określa granicę swobody umów wskazując, że ta jest ograniczona w szczególności przepisami ustawy. Takim przepisem ograniczającym swobodę umów jest między innymi przepis art. 385¹ § 1 k.c., który znajduje zastosowanie do wszystkich umów konsumenckich. Zgodnie z jego treścią, postanowienia umowy zawartej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Przepis ten stanowi nadto, iż nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta (art. 385¹ § 3 k.c.).

Okoliczności niniejszej sprawy wskazują na to, że w odniesieniu do zastrzeżonych w umowie należności za czynności pożyczkodawcy w postaci opłaty windykacyjnej nie były z pozwaną jako konsumentem indywidualnie uzgadniane, a niewątpliwie kształtują jego obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając interesy konsumenta. Należy zatem uznać, że postanowienia te nie wiążą pozwaną, gdyż w tym zakresie spełnione są przesłanki z art. 385¹ § 1 k.c. Umowa pożyczki została zawarta pomiędzy przedsiębiorcą a konsumentem – K. S.. Pozwana jako pożyczkobiorca nie miała rzeczywistego wpływu na treść tych postanowień umownych, które zostały jej narzucone w omawianym zakresie przez pożyczkodawcę. Powód posługiwał się wzorcem umowy w omawianym zakresie, zaś kwestionowane postanowienia umowne o kosztach obciążających pożyczkobiorcę w przypadku niewykonania zobowiązania zostały przejęte z wzorca umowy zaproponowanej pozwanej jako konsumentowi przez kontrahenta. Omawiane postanowienia umowy pożyczki kształtują określony obowiązek konsumenta, w przypadku uchybienia terminowi zwrotu pożyczki, w sposób niezgodny z dobrymi obyczajami, gdyż zastrzegają na ten wypadek dodatkowe opłaty w wygórowanej wysokości, które w dodatku zostały z góry ściśle i dokładnie określone. Wskazać przy tym należy, iż opłata windykacyjna w łącznej kwocie 300 zł, uwzględniając wysokość kosztów tego rodzaju usług stosowanych przez firmy je świadczące, jest znacznie zawyżona.

W tym miejscu podkreślić również należy, że zgodnie z wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zapadłym

w sprawie o sygn. akt XVII AmC 624/09, za niedozwolone i zakazane do wykorzystywania w obrocie z konsumentami zostały uznane postanowienia wzorców umownych nakładających na kredytobiorcę obowiązki w postaci konieczności poniesienia kosztów związanych z monitorowaniem kredytobiorcy, w przypadku niewykonania zobowiązań wynikających z umowy – a dotyczyło to kosztów telefonicznych upomnień, korespondencji kierowanej do kredytobiorcy związanej z nieterminową spłatą kredytu w postaci zawiadomień, upomnień itp., wyjazdu interwencyjnego do kredytobiorcy. Analogicznie orzekł Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w wyroku z dnia 9 października 2006 roku w sprawie o sygn. akt XVII Amc 101/05.

Powyższe rozważania dają podstawę do wniosku, że zastrzeżenie dochodzenia od pozwanej zapłaty opłaty windykacyjnej w kwocie 300 zł jest niedozwolonym postanowieniem umownym, a jako takie – w świetle przepisu art. 385¹ § 1 k.c. – nie wiąże pozwanej.

Dodatkowo wskazać należy, że uwzględniając wysokość opłat, o których mowa, a także to, że już w samej umowie ustalono je na stałym poziomie niezależnie od kosztów faktycznie poniesionych w związku z ich podjęciem, obciążenie nimi pożyczkobiorcy można również rozważać w kategoriach kary umownej w rozumieniu przepisów Kodeksu cywilnego za niewykonanie w terminie świadczenia pieniężnego. Wszelkie bowiem dodatkowe opłaty, jak opłaty za czynności windykacyjne muszą mieć uzasadnienie ekonomiczne i nie mogą być określone w sposób dowolny. Przede wszystkim powód, zgodnie z przepisem art. 6 k.c. musiałby wykazać, że te zostały w takiej wysokości poniesione.

W konsekwencji Sąd w omawianym zakresie - co do należności dochodzonych z tytułu opłaty windykacyjnej w łącznej wysokości 300 zł - oddalił powództwo.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 903,34 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 2 sierpnia 2014 roku do dnia zapłaty, w pozostałym zakresie oddalając powództwo.

Podkreślić należy, że strona powodowa miała prawo, oprócz żądania należności głównej, żądać za czas opóźnienia odsetek w umówionej wysokości, jako że przepis art. 481 k.c. obciąża dłużnika obowiązkiem zapłaty odsetek bez względu na przyczyny uchybienia terminu płatności sumy głównej. Sam fakt opóźnienia przesądza, że wierzycielowi należą się odsetki. Dłużnik jest zobowiązany uiszczyć je, choćby nie dopuścił się zwłoki w rozumieniu art. 476 k.c., a zatem nawet w przypadku gdy opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które nie ponosi odpowiedzialności i choćby wierzyciel nie doznał szkody. Odpowiedzialność dłużnika za ustawowe odsetki w terminie płatności ma zatem charakter obiektywny. Do jej powstania jedynym warunkiem niezbędnym jest powstanie opóźnienia w terminie płatności. Zgodnie z treścią § 2 art. 481 k.c. jeżeli strony nie umówiły się co do wysokości odsetek z tytułu opóźnienia lub też wysokość ta nie wynika ze szczególnego przepisu, to wówczas wierzycielowi należą się odsetki ustawowe ogólne. Stosownie zaś do treści art. 482 § 1 k.c. od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto w oparciu art. 100 k.p.c. w zw. z art. 98 k.p.c.

Strona powodowa wygrała sprawę w 75 % i dlatego w takim stopniu należy się jej zwrot kosztów procesu.

Na koszty poniesione przez stronę powodową złożyły się: opłata od pozwu – 30 zł, oraz koszty zastępstwa radcy prawnego w kwocie 180 zł – § 6 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013, poz. 490 j.t.).

Mając na uwadze powyższe należało zasądzić od pozwanej na rzecz powoda kwotę 157,50 zł (75% x 210 zł), stanowiącą różnicę pomiędzy kosztami faktycznie poniesionymi a kosztami, które powód powinien ponieść.

Ponieważ Sąd wydał w przedmiotowej sprawie wyrok zaoczny z uwagi na zaistnienie przesłanek wskazanych w art. 339 § 1 i 340 k.p.c., na podstawie art. 333 § 1 pkt 3 k.p.c. Sąd nadał wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności w części uwzględniającej powództwo.

Oczywiście, wydanie wyroku zaocznego nie przesądzało o uwzględnieniu powództwa w całości. Zgodnie z utrwalonym orzecnictwem Sądu Najwyższego, przewidziane w art. 339 § 2 k.p.c. domniemanie prawdziwości twierdzeń powoda dotyczy wyłącznie strony faktycznej wyroku i nie obowiązuje w zakresie prawa materialnego. Domniemanie to zastępuje jedynie postępowanie dowodowe i to tylko wówczas, gdy twierdzenia powoda nie budzą uzasadnionych wątpliwości (por. uzasadnienie SN z dnia 18 lutego 1972 r., III CRN 539/71, OSNCP 1972/7-8/150). Z uwagi na to, że działanie przepisu art. 339 § 2 k.p.c. nie rozciąga się na dziedzinę prawa materialnego, obowiązkiem sądu rozpoznającego sprawę w warunkach zaoczności jest rozważenie, czy w świetle przepisów prawa materialnego twierdzenie strony powodowej uzasadniają uwzględnienie żądania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31 marca 1999 roku, I CKU 176/97, Prok. i Pr. 1999/9/30, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 1997 roku, I CKU 87/97, Prok. i Pr. 1997/10/44, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 1972 roku, III CRN 30/72, LEX nr 7094).

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji wyroku.